

ଉପକାରिता

- ସାଧାରଣତଃ ଶସ୍ୟ ଜାତୀୟ ଗୋଖାଦ୍ୟରେ ୫ରୁ ୭ଭାଗ, ଛୁଇଁ ଜାତୀୟ ଗୋଖାଦ୍ୟରେ ୧୦ରୁ ୧୫ ଭାଗ ପୃଷ୍ଠିସାର ଥିବା ସ୍ଥଳେ ଆଜୋଲାରେ ୨୫ ରୁ ୩୦ ଭାଗ ପୃଷ୍ଠିସାର ରହିଥାଏ ।
- ବୃକ୍ଷଲତା କୁକୁଡ଼ାମାନଙ୍କୁ ଆଜୋଲା ଖାଇବାକୁ ଦେବା ଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କର ଓଜନ ଓ ଅଣ୍ଡାଦିଆ କୁକୁଡ଼ାମାନଙ୍କର ଅଣ୍ଡା ଦେବା କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥାଏ ।
- ଛେଳି, ମେଷା, ଘୁଷୁରୀ ଓ ଠେକୁଆ ଜାତୀୟ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କୁ ଏହା ପରିପୁରକ ଖାଦ୍ୟ ରୂପେ ଦିଆଯାଇ ପାରିବ ।
- ଗୃହପାଳିତ ପଶୁମାନଙ୍କ ଦାନା ସହିତ ଆଜୋଲା ୧:୧ ଅନୁପାତରେ ଦେଲେ କ୍ଷୀର ଉତ୍ପାଦନ ଖର୍ଚ୍ଚ କମ ଓ ଲାଭ ଅଧିକ ହୋଇଥାଏ ।
- ଆଜୋଲାର ଉତ୍ପାଦନ ଖର୍ଚ୍ଚ କିଗ୍ରା ପ୍ରତି ଟ. ୨.୦୦ ପଡୁଥିବା ସ୍ଥଳେ ସାଧାରଣ ଦାନାର ଦାମ ଟ. ୧୨.୦୦ରୁ ଟ. ୧୫.୦୦ ।
- ଦୁଇ କିଗ୍ରା ଆଜୋଲା ଗାଇକୁ ଖାଇବାକୁ ଦେଲେ ହାରାହାରି ଦେକ୍ କି.ଗ୍ରା. ରୁ ୨ କି.ଗ୍ରା. ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦାନା ଖର୍ଚ୍ଚ କମିଯାଇପାରିବ ଏବଂ ଦୁଗ୍ଧ ଉତ୍ପାଦନ ୧୦-୧୨% ବୃଦ୍ଧି ମଧ୍ୟ ହୋଇପାରିବ ।

ସୁତରାଂ କମ୍ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ଓ ସହଜରେ ଉତ୍ପାଦନ ହୋଇ ପାରୁଥିବା ଆଜୋଲା ଚାଷ ସମସ୍ତ ପଶୁପାଳନ କରୁଥିବା ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ଦାନାଜନିତ ଆର୍ଥିକନିର୍ଭରଶୀଳ ହେବାରେ ଯଥେଷ୍ଟ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ଏବଂ ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି କରି ଲାଭବାନ କାରାଇପାରିବ ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।

ଅନୁଗୁଳ ଜିଲ୍ଲାରେ କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର ଦ୍ୱାରା ଗୋଖାଦ୍ୟ ପାଇଁ ଆଜୋଲା ଚାଷର ସଫଳ ପରୀକ୍ଷଣ

Printed at Asima Printers, Mob. 9437112089 / 9040012089

ସବୁଜ ଗୋଖାଦ୍ୟ ଆଜୋଲା

ଲେଖିକା ଓ ସଂପାଦିକା
ସୁମିତ୍ରା ଆଚାର୍ଯ୍ୟ
ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶେଷଜ୍ଞ (ଗୃହବିଜ୍ଞାନ)

ମୁଖ୍ୟ ସଂପାଦକ
ଡ. ଦେବବ୍ରତ ପାଣିଗ୍ରାହୀ
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସଂଯୋଜକ

କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର
ଅନୁଗୁଳ

ସବୁଜ ଗୋଖାଦ୍ୟ ଆଜୋଲା

ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ଗତ କିଛିବର୍ଷ ଅଧିକ ଦୁର୍ଗତ ଉତ୍ପାଦନ ମାଧ୍ୟମରେ ଆର୍ଥିକ ଦୁର୍ବଳ ଶ୍ରେଣୀ ଲୋକଙ୍କ ଅବସ୍ଥାରେ ଉନ୍ନତି କରାଯିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସଙ୍କର-ଗୋପାଳନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଉପରେ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ଵାରୋପ କରାଯାଉଅଛି । ଏବେ ରାଜ୍ୟରେ ହଜାର ହଜାର ସଙ୍କର ଜାତୀୟ ଜାତୀୟ ଗୋରୁଗୋଈ ସୃଷ୍ଟି ହେଲେଣି ଓ ପ୍ରତିଦିନ ଏମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ବଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଛି । ଏହି ଜାତିର ଗୋରୁଗୋଈମାନଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ପରିମାଣର ସୁକ୍ଷମ ମିଶ୍ରିତ ଦାନା ଓ ସବୁଜ ଘାସ ନ ଦେଲେ ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ଯଥେଷ୍ଟ ଉତ୍ପାଦନ ମିଳିବ ନାହିଁ । ମାତ୍ର ଏବେ ସୁକ୍ଷମ ଦାନାର ଅତ୍ୟଧିକ ମୂଲ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ଘାସର ଅଭାବ ସଙ୍କର-ଗୋ-ପାଳନକୁ ଅଧିକ ବ୍ୟୟସାପେକ୍ଷ କରିଦେଇଛି । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ସଙ୍କର ଜାତିଆ ଗାଈମାନଙ୍କୁ ବର୍ଷସାରା ଆଜୋଲା ଚାଷ କରି ଯୋଗାଇଦେଲେ, ସୁକ୍ଷମ ଦାନା କମ ଆବଶ୍ୟକ ହେବା ଫଳରେ ଦୁର୍ଗତ ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ସହିତ ଖର୍ଚ୍ଚ ମଧ୍ୟ ହ୍ରାସ ପାଇପାରିବ ।

ଆଜୋଲା ପାଣିରେ ବତୁଥିବା ଏକ ଦଳ । ଏହା ବାୟୁମଣ୍ଡଳରୁ ଯବକ୍ଷାରଜାନ ଓ ଅଜ୍ଞାନକାର୍ଯ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରି ପ୍ରଚୁର ପରିମାଣରେ ପୁଷ୍ଟିସାର, ଭିଟାମିନ୍ ଯଥା ଭିଟାମିନ୍ ଏ, ବି-୧୨ ଓ ବିଟାକାରୋଟିନ ଏବଂ ଚୈବିକ ପଦାର୍ଥ ଇତ୍ୟାଦି ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ । ଏହା ଗୃହପାଳିତ ପଶୁ, ପକ୍ଷୀ ଓ ମାଛମାନଙ୍କର ଏକ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ଖାଦ୍ୟ । ହାଇଡ୍ରିଡ୍ ନାମିୟର ପରି ଅଧିକ ସବୁଜ ଗୋଖାଦ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ କରୁଥିବା ଫସଲରୁ ଏକର ପ୍ରତି ୧୦୦ ଟନ୍ ମିଳୁଥିବା ବେଳେ ଆଜୋଲାକୁ ଏକର ପ୍ରତି ୩୦୦ ଟନ୍ ସବୁଜ ଗୋଖାଦ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ହୋଇଥାଏ ।

ଆଜୋଲା ଚାଷ ପାଇଁ ପରିବେଶ

ଆଜୋଲା ଖାଲୁଆ ପାଣି ଜମୁଥିବା ଜାଗା ଯଥା- ଗାଡ଼ିଆ ପୋଖରୀ ଓ ପାଣି ରହୁଥିବା ନାଳମାନଙ୍କରେ ବିଶେଷ ଭାବେ

ଦେଖାଯାଏ । ଏହାର ଉପଯୁକ୍ତ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ହାରାହାରି ୨୫° ଉତ୍ତାପ ଓ ୫୦ ଇଞ୍ଚ ଛାଇ, ୬୫ ରୁ ୮୦ ଇଞ୍ଚ ଜଳାୟ ବାଷ୍ପ ଓ ୧୦ ସେ.ମି. ଠିଆ ପାଣି ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ । ପାଣିର ରାସାୟନିକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ୪ରୁ ୭.୫ ମଧ୍ୟରେ ରହିଲେ ଏହା ଭଲ ବଢ଼ିଥାଏ ।

ଚାଷ ପ୍ରଣାଳୀ

ଆଜୋଲା ଚାଷ ପାଇଁ ଅଧା ଛାଇ ଥିବା ସ୍ଥାନରେ ଏକ କୃତ୍ରିମ ପାଣିଘର ବା ଟାଙ୍କି ୨ ମିଟର ଲମ୍ବ, ୨ ମିଟର ଚଉଡ଼ା ଓ ୨୦ ସେ.ମି.

ଗଭୀରତାରେ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଟାଙ୍କିଟି ଉକ୍ତ ସ୍ଥାନରେ ସିମେଣ୍ଟ ନିର୍ମିତ କୁଣ୍ଡ କିମ୍ବା ଟ୍ରେସ୍ ଆକାର କରାଯାଇପାରିବ ।

ମାଟିରେ ଟ୍ରେସ୍ରେ ଆଜୋଲା ଚାଷ କରିବାକୁ ହେଲେ ଠିଆ ପାଣି ରଖିବା ପାଇଁ ଟାଣି ଖରା ସମ୍ଭାଳୁଥିବା ପଲିଥିନ୍ (Sil polin) ବିଛାଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ଛାତ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ଇଟା ବାଡ଼ ଦେଇ ପଲିଥିନ୍ କୁଣ୍ଡରେ ଏହି ଚାଷ କରାଯାଇପାରିବ । ୧୦ କି.ଗ୍ରା. ଉର୍ବର ଦୋରସା ମାଟି ସିମେଣ୍ଟ ଟାଙ୍କି କିମ୍ବା ପାଣି ଟାଙ୍କିରେ ବିଛାଇ ପକାଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ତାପରେ ୨କି.ଗ୍ରା ସଡ଼ା ଗୋବର, ୩୦ଗ୍ରାମ୍ ସିଙ୍ଗଲ ସୁପର

ଫସଫେଟ୍ ସାରକୁ ୧୦ ଲିଟର ପାଣିରେ ମିଶାଇ ଉକ୍ତ ପାଣି ଟାଙ୍କିରେ ପକାନ୍ତୁ । ପାଣି ସ୍ତରର ଉଚ୍ଚତା ୧୫ ସେମି ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି କୁଣ୍ଡରେ ପାଣି ଭର୍ତ୍ତି କରନ୍ତୁ । ପାଣି ସ୍ଥିର ହେବା ପରେ ୫୦୦ ଗ୍ରାମରୁ

୧କି.ଗ୍ରା. ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଜୋଲା ବିହନ ଏହି ଟାଙ୍କିରେ ଛାଡ଼ନ୍ତୁ । ୧୦ରୁ ୧୫ ଦିନ ପରେ ଟାଙ୍କିରେ ଆଜୋଲା ସମୂର୍ଣ୍ଣ ଭରି ହୋଇଯିବ ଏବଂ ୫୦୦ ଗ୍ରାମରୁ

୧ କି.ଗ୍ରା. ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୈନିକ ଆଜୋଲା ଅମଳ କରି

ପରିଷ୍କାର ପାଣିରେ ଧୋଇ ଗୋଖାଦ୍ୟ ରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରିବ । ପ୍ରତି ୭ଦିନ ଅନ୍ତରରେ ୭୦ଗ୍ରାମ୍ ସିଙ୍ଗଲ ସୁପର ଫସଫେଟ୍, ୧ କି.ଗ୍ରା ଗୋବର କିମ୍ବା ଗୋବର ଖତ ସହ ମିଶାଇ ଏହି ଟାଙ୍କିରେ ପ୍ରୟୋଗ କଲେ ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି ରହିଥାଏ । ଅଧିକ ଅମଳ ପାଇଁ ଅଣୁସାର ମିଶ୍ରଣ ଯଥା- ମ୍ୟାଗ୍ନେସିୟମ, କୌହ, ତମ୍ବା

ଇତ୍ୟାଦି ପ୍ରତି ସପ୍ତାହରେ ୫ ଗ୍ରାମ୍ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ । ପ୍ରତି ୧୦ ଦିନରେ ୩୦ ଇଞ୍ଚ ପାଣି ପରିବର୍ତ୍ତନ କରନ୍ତୁ । ପ୍ରତି ୩୦ ଦିନରେ ୫ କି.ଗ୍ରା ମାଟି ଓ ୩ ମାସରେ ସମୂର୍ଣ୍ଣ ମାଟି ଓ ପାଣି ବଦଳାନ୍ତୁ । ଆଜୋଲା କୁଣ୍ଡରୁ ବାହାରୁଥିବା ପାଣି ଓ ମାଟିରେ ଉଦ୍ଭିଦର ପ୍ରଚୁର ଖାଦ୍ୟସାଗି ରହିଥିବାରୁ ଏହାକୁ ଚାଷ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର କଲେ ଅଧିକ ଅମଳ ମିଳିଥାଏ ।